

jmenovaný přednosta ústavu vykonává svůj úřad nikoli na základě soukromoprávní smlouvy zmocňovací, nýbrž na základě úředního zmocnění a jest jednáním jeho zavázán stát jen potud, pokud jeho zástupce byl činný v mezích úředního zmocnění. Podle spisů nelze pochybovati o tom, že jako přednosta ústavu byl profesor W. úředně oprávněn činiti pro ústav a tím i pro žalovaný stát objednávky, jež byly výkonem jeho úřední moci jako přednosty ústavu. Tuto svou úřední pravomoc nemohl profesor přenést na jinou osobu, pokud mu právo to nebylo výslovně uděleno anebo pokud nenáleží k úřední jeho pravomoci. Že tomu bylo tak, nebylo žalobcem tvrzeno a nelze vůbec předpokládati, neboť pokud objednávky náležejí k úřední správě ústavu, byl jí pověřen přednosta ústavu anebo úředně stanovený jeho zástupce, ne však asistent, jehož úřední postavení jest vymezeno předpisy zákona ze dne 31. prosince 1896, čís. 8 a min. nař. ze dne 1. ledna 1897, čís. 9 ř. zák. na rok 1897. Mohl proto jednáním asistentovým zavázán býti stát, jen pokud přednosta ústavu, profesor W. je schválil a tím dodatně uznal za své vlastní úřední jednání nebo pokud asistent byl k tomu zmocněn přímo státem. To jsou skutečnosti obecně známé a nemůže žalobce poukazovati k tomu, že šlo jen o vnitřní poměr jemu neznámý a pro něj proto nevýznamný. Měl se proto žalobce před vyřízením objednávek dotázati přímo profesora W-a a vyžádati si jeho schválení, chtěl-li se uvarovati ztráty záležející v tom, že se mu nedostane vzájemného plnění se strany státu. Není proto třeba zabývati se otázkou, zda průvody stačí k přesvědčení o nedostatku soukromoprávního zmocnění asistentova, neboť k úřední působnosti tohoto jistě nenáleží funkce přikázané přednostovi ústavu, a také ne skutečností, zda věci žalobcem dodané byly spotřebovány v ústavě, neboť žalobce neprokázal, že se tak stalo s dodatným schválením jedině povolaného činitele, t. j. přednosty ústavu. Tím méně jest třeba uvažovati o věci po stránce soukromoprávních ustanovení o smlouvě zmocňovací.

Čís. 8027.

Pokud ručí hostinský za úraz prasknutím láhve syfonu.

(Rozh. ze dne 5. května 1928, Rv II 627/27.)

Žalobkyně byla v hostinci žalovaného poraněna vybuchuvší láhví se syfonem. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, připojiv se k posudku znalce, že úraz nebyl žalovaným zaviněn. Odvolací soud uznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Soud první stolice postavil se zcela na stanovisko znalce, který na jedné straně zkoumal příčiny výbuchu, což ovšem spadalo do jeho oboru, na druhé straně však řešil také otázku zavinění žalovaného, čímž však ze svého oboru vybočil a podjal se úkolu, který náležel soudu. Soud, přijav celý posudek za svůj, zřejmě vyslovil, že si osvojuje všechna jeho skutková zjištění,

která, nebyvše v odvolání napadena, jsou také pro odvolací soud závazna. Po té stránce z něho vyplývá, že výbuch syfonů není řídkým zjevem a že k němu dochází jmenovitě také při ochlazení a při vyprázdnování láhví. Příčinou jsou tu buď vady ve skle, vzniklé již při výrobě nebo teprve později (škrábnutí, trhlinky a pod.), buď náhlá změna teploty, nehledíc k možnosti zvýšeného tlaku z přeplnění syfonu, které v souzeném případě nebylo dokázáno. V den úrazu byla podle záznamu meteorologické stanice na české technice brněnské teplota ráno v 7 hod. 22° C, ve 14 hod. 22·1°, v 21 hod. 17·3°, od 7 hod. do 14 hod. byla oblačnost 2. stupně, t. j. bílé obláčky a kupky. K tomuto skutkovému podkladu přistupuje dále, co strany souhlasně udaly, že syfony byly zrovna za přítomnosti žalobkyně žalovanému dodány a že žalovaný ihned 3 až 5 z těchto dodaných syfonů postavil do kbelíku s vodou, v níž byly asi tři velké kusy ledu, že kbelík stál na pultě a že k výbuchu došlo, když byl kbelík ještě na pultě, aniž byl žalovaný se syfonem něcc dělal. Znalec a s ním souhlasně soud první stolice vylučuje zavinění žalovaného, protože prý neodpovídá za samovolné prasknutí, pokud k němu došlo vadností skla, a usuzuje, že ani teplota zjištěná pro den úrazu nemohla mítí vliv na zrychlení příčin výbuchu vyplývajících z vadnosti láhví. V obou směrech nejde však již o zjišťování skutečností, které je předmětem důkazu, nýbrž o úsudky ze skutečností a o právní otázky, což obě zahrnuto je v uplatňovaném důvodu odvolacím. Soud odvolací má za to, že otázka zavinění žalovaného po právní stránce nebyla posouzena správně. Nezáleží na tom, co bylo skutečnou příčinou výbuchu v souzeném případě a kdo ji nakonec způsobil. Stačí, že žalovanému jako hostinskému musilo býti známo, jak soud odvolací má za to na základě vlastních zkušeností a znalostí, že při náhlém a značném ochlazení skla vůbec a jmenovitě silného skla, z něhož pro vysoký tlak musí býti zhotovovány láhve syfonové, a jež se proto nenasnadno přizpůsobuje změnám v objemu způsobeným změnou teploty, sklo praská a že tento účinek je tím spíše očekávatí u syfonu následkem vnitřního tlaku; při tom káže již obyčejná opatrnost počítati s tím, že mezi láhvemi mohou se vyskytnouti i takové, které mají vady za výroby vzniklé, nebo takové, které za používání byly poškozeny, poškrábány nebo slabě naraženy a že každá taková, třeba na pohled malá a neznatelná vada při náhlém a silném ochlazení a tím způsobeném zmenšení objemu může přivoditi výbuch, to tím spíše, že není zcela vyloučena možnost, že některý syfon může býti přeplněn a může tedy vykazovati zvýšený tlak vnitřní. Že z takového prasknutí syfonové láhve hrozí nebezpečí pro osoby v blízkosti stojící, nepotřebuje zvláštního důkazu. To všecko musí mítí na paměti každý, kdo za takových okolností má co činiti s přehřátou láhví, tím více nutno to požadovati od hostinského, který se zřetelem k své živnosti a ke zkušenostem z ní vyplývajícím má si počínati se zvláštní obezřetností. To však podle názoru odvolacího soudu při zjištěném skutkovém stavu nelze říci o ža-

lovaném a dlužno ho proto uznati odpovědným za následky úrazu, k němuž jeho zaviněním došlo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Z vývodů dovolatelových o tom, jak zachází se v domácnostech a v hostincích se syfony, nelze dovoditi, že syfony nejsou nebezpečné. Postačí již obecná známost vlastnosti skla, že praská při změněné teplotě. Právem dovodil z toho odvolací soud, že žalovaný neměl syfony za teplého dne přivezené postavit na pultě do kbelíku naplněného vodou smísenou s ledem, zejména, když jako hostinský nutně věděl, že obsah syfonu tlačí na stěny láhve. Nedostatek příčinné souvislosti vykládá dovolatel nejasně. Zavinění jeho spočívá i v tom, že kbelík s vloženými syfony nechal stát na pultě, čímž umožnil, že střepiny zasáhly žalobkyni, k čemuž by nebylo zajisté došlo, kdyby byl kbelík stál v úkrytu za pultem.

Čís. 8028.

Rozhodnutí soudu, jímž byl opravný prostředek odmítnut podle čl. 4 (3) jaz. nař., nemůže býti zrušeno dohlédacím správním úřadem. Dohlédací úřad jest omezen na pouhý výrok, zda bylo nepřipuštěním menšinového jazyka porušeno jazykové právo strany.

(Rozh. ze dne 10. května 1928, R I 1102/27/2.)

Usnesením ze dne 7. ledna 1928, R I 1102/27 odmítl nejvyšší soud dovolací rekurs vymáhajícího věřitele podle čl. 4 (3) jaz. nař. jako nehodící se, by o něm bylo po zákonu zahájeno jednání. Vymáhající strana podala do usnesení toho stížnost k předsednictvu nejvyššího soudu, jež rozhodnutím ze dne 25. února 1928 Pres. 373/28 stížnosti nevyhovělo. Na další stížnost vymáhající strany změnilo ministerstvo spravedlnosti rozhodnutím ze dne 3. dubna 1928, čís. 13.508/28 napadené rozhodnutí v ten smysl, že se zrušuje usnesení nejvyššího soudu ze dne 7. ledna 1928, č. j. R I 1102/27, odmítající rekurs stěžovatelčin a že jest nejvyšší soud povinen tento rekurs přijmouti a ve věci vyřídit. Předsednictvo nejvyššího soudu předalo věc senátu nejvyššího soudu k dalšímu opatření.

S e n á t n e j v y š š í h o s o u d u se usnesl, že dovolací rekurs vymáhajícího věřitele byl vyřízen odmítnutím a že ho nelze vyřídit znova.

D ů v o d y:

Senát uvážil toto: Při vyřízení dovolacího rekursu vymáhající strany jeho odmítnutím (usnesení ze dne 7. ledna 1928, R I 1102/27) řídil se nejvyšší soud předpisem jazykového nařízení čl. 4 (3), určujícím, jak